

захрещені в трудом від більшості бачили спідки з „недобитими дрібної буржуазії“, або не поклали в „лівої“ крайності в „праву“. В осягток в обох партіях висловлювався програма, але нема віри в її правильність і оптимістичність.

Імало у консервативістів. Там в ота віра і оптимістичні державні потреби, але висте нема ясної, закінченої програми.

І в оту слабу точку консервативної партії бачили робітничо-ліберальна атака. Одинокий сильний аргумент консервативістів: загрозена більшовизмом і Америкою (ідея імперської експансії — в того роду, що на якому в нинішньому світовому положенні не збудує ніякої виборчої програми, бо та програма мусить бути більш-менш пафосистична. Тимчасом загрозена імперська ідея доводить до всього, тільки не до пафосу. І взагалі політика консервативізму, де зважаючи на простоту своєї основної ідеї, виступає крута й несподівана, що подає опозиції прекрасну площу для стріли. Людська а вільність чи обиватель з провинії не розуміє, чому та політика йде нині з Римом, щоб завтра його покинути й почати йти в Париж. І т. д.

Повсякденна стаття на ті теми засновувала свою крутину теоретичної консервативної політики, яка в певні подібна до тої химерної життя, що на протязі одної хвилини перекине в руці десятків річей і розгубиться сто думками. Опозиція має легку гру, агітуючи серед мас. До того закордонна політика уряду має в останніх часах позначити духу преси, а радикальне крило консервативістів т. зв. „дай-гарді“, знаходить уже жене політ. Особливо ж багато пошкоджало консервативістам передчасне закінчення франко-британського морського пакту. Не дивно, що консервативісти йдуть до виборів з дещо стисненим серцем. Хто зна, чи не прийдеться віддати на деякий час владу в руки інших...

Як буде виглядати будучий парламент? Навіть передовсім, що він довгого життя мати не буде. Правдоподібно, ні одна з партій абсолютної більшості не збудує і в той опозиції відомий консервативіст Герлен пропонує скорі розпущення парламенту і нові вибори. Потвориться подібна історія, як в 1923-24 р. коли те відбулися вибори двічі, в демократичній відсутній часу. Паузи теж цифра — щодо робітників найбільше 270—280, щодо лібералів 80 мандатів. Квадрат був би дуже чисельно можливо, але забути не пришло до її створення через боязнь робітництва перед залежністю від Льюїс Джордана і його групи. Однак тимчасом нові пропорції ще зайві. Маємо ще 9 місяців часу, а за той час може ще неодмінно з'явитися, що буде в силі до кореня перевернути всі обрешки.

Зеном Пеленський.

Радянська Україна.

Київські учні і вибори до Всесоюзної Академії Наук.

До лєнінградської російської Академії Наук, що зветься тепер всесоюзною, мають відбутися вибори. З „Пролетарської Правди“ (з 14 жовтня н. р.) довідуємося, що київські наукові робітники відбули окремо засідання приватне цієї справи. На ньому рішили, що до складу нових академіків увійдуть учні. Ідеєю альянсу з соціалістичним будівництвом. Далі згадуємо в тій же газеті про те саме засідання ось що: „Ознайомившись з кандидатурами, які виставлені до Академії, бюро секції наукових робітників активно підтримує такі кандидатури: Д. І. Багалій, Базаєв, С. Н. Бернштайн, М. І. Бухарін, В. Р. Вільямс, М. С. Грушевський, А. М. Деборін, Д. К. Заболотний, Г. М. Крижанівський, Н. М. Крилов, П. Маслов, П. В. Писаржевський, М. М. Покровський, Д. Н. Прянішников і Д. В. Рязанов. Рівночасно бюро висловлює протидію кандидатур тих учених, які не виявили в своїй роботі елементів, що представляють радянську науку а саме: П. Н. Гензель, Довренко, Єгоров, Малсон, Любавський, В. Ш. Шевіков, Г. І. Чеплаков та А. А. Язевський“. Київський сільсько-господарський інститут підтримує крім того ще таких кандидатів: Крижанівського, Маслова та Деборіна (комун. теоретик), Фріче й Сокуліна (література), Граве і Крилова (математика), Баха (хімія), Вавілова і Прянішнікова (природознавство).

Харківські учні і вибори до Всесоюзної Академії Наук.

Бюро харківської секції наукових робітників, як повідомляють „Вісти“, здійснило теж справу виборів до Всесоюзної Академії і рішило від 1200 обраних в тієї секції наукових робітників підтримати такі кандидатури: Багалій, Бах (Москва), Бернштайн (Харків), Бонч-Бруєвич (Нижній Новгород), Бухарін (Москва), Вавілов (Лєнінград), Вільямс (Москва), Воланін (Київ), Граве (Київ), Гельвольд (Лєнінград), Грушевський (Київ), Данилевський (Харків), Деборін (Лєнінград), Крижанівський (Москва), Крилов (Київ), Любименко (Лєнінград), Обручев (Москва), Писаржевський (Ціпротроєвськ), Покровський (Москва), Прянішніков (Москва), Рязанов (Москва), Садугін (Москва). Як бачимо, ця ліста дещо відмінна від київської. На харківській лісті проєкційовані є ті самі приватисти, що на київській.

Боротьба з алкоголізмом.

На Україні йде тепер завазда т. зв. ударна кампанія боротьби з алкоголізмом. Провід у ній має всукраїнське про-

тиалькогонічне товариство з осідком у Харкові. Досі має воно вже 16 окружних філій. Найкраще поставлена справа в борювання пияцтва в Одесі, де в ам 40 протиалькогонічних осередків, що ведуть практичну боротьбу з пияцтвом. — Між іншим Рада Народніх Комісарів доручила всім окружним виконавчим комітетам заборонити продажню алькоголю у дні виплати заробітків робітникам. А всекур, протиалькогонічне товариство робить заходи, щоб припинити продажню алькоголю в епіцентрі і периферичній лінії.

Ювілей М. В. Лєвницького.

З „Пролетарської Правди“ (з 13. X. н. р.) довідуємося, що святкування 50-ліття громадсько-кооперативної праці М. В. Лєвницького відбудеться дня 21. жовтня. У зв'язку з ювілеєм замовлено у скульптора Сергія Жука погруддя Лєвницького. Центральний кооперативний Музей підготував експозицію до великої вистави: „Від перших артілей М. В. Лєвницького до колективізації“. — При Харківському Інституті Марксизму засновано ювілейну комісію. Кооперативний Музей звернувся до всіх кооператорів і громадян з проханням надіслати матеріали про Лєвницького, артільний рух і колективізацію.

Успіх нашого земляка у харківській опері.

Музичний рецензент харківських „Вістей“ Юр. Ткаченко пише про виступи М. Голіницького в опері „Турандот“ ось що: „З артистів виконавців на чільному місці стоїть Голіницький — Калаф. Нам уже доводилося висловлювати думку, що сфера цього владного співака саме в італійській опері. Виконання артистом партії Калафа не лиш підтвердило. Над святами вранці й сили голос співака, а виключним верхнім регістром у важкій партії Калафа розгорнувся в увесь шир. Описи дія не зв'язують вокальні труднощі, суто пучківську патетичну фразу він поєднує вільно, виразно й емоційно-чужою; ритмічний малюнок чіткий. Навіть дещо холодноюватий оперний образ цілком доречний у казці“.

31. жовтня н. р. кінчиться речинень виповідження забезпечення 1/3 часті будинків з ПЗВО. Хто ще не забезпечений в „Дністрі“, нехай не тратить ні хвилини, а піде до агента „Дністра“, зажадає картки виповідження, виповнить її і вишле поручено до приналежного Вовідовського Інспекторату П. З. В. О. Виповіджену 1/3 часті будинків, нехай забезпечить негайно в Товаристві взаємних забезпечень „Дністер“ у Львові, вул. Руска ч. 20.

Голос громадян.

Високоповажаний Пане Редактор! Прийміть слова сердечного співчуття і глибокої пошани з нагоди знання, що Ви дізнали за Вашу громадянську працю перед десьма диким. НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ ШЕВЧЕНКА, що стоїть за стороною свободи слова, піля разом з його оборони з цілим українським громадянством. Рівночасно осуджує Наукове Товариство способи боротьби, несправедливі в нісній культурній суспільності ЗА НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ:

Д-р Н. Студинський, Д-р Р. Цегельський, голова, секретар.

Львів, 17. X. 1928.

II.

Високоповажаний Пане Редактор! Пересилаю Вам слова сердечного співчуття з нагоди обиди, яка стрінула Вас за те, що оповили громадський обиваць і стояли на стороною свободи слова. Думаю, що не знайдеться ні одна інтелігентна одиниця, яка в цій хвилі не згодилася би Вам слів глибокої пошани і не заперечувала проти некультурних засобів боротьби. Коли, як коли, а сьогодні українська публіцистика і її співробітники повинні знайти пошану і зрозуміння у цілої української суспільності. Остаю з щирим поваженням

Н. СТУДИНСЬКИЙ.

Львів, дня 17. X. 1928 р.

За океаном.

За допомогу „Рідній Школі“.

Дня 26. вересня відбулася в Народньому Домі в Нью-Йорку друга нарада зборучників між-воєнних українських товариств у справі допомогової акції в користь „Рідної Школи“. Явилися представники і тих товариств, які за попередній наради не були заступлені. Проводив її Л. Колтун, секретаризація в Демблях. На нараді поширено Комітет і постановлено укладати велике вітче всіх українських чинників, яким дорого будучність рідної школи. Вітче заплановано на 7. жовтня н. р. в залі Народнього Дому. Проводився дуже привабливий виступ для „Рідної Школи“. „Сумно — говорив один з бесідишків, — що „Рідна Школа“ мусіла вислати даягата шогло з просьбою до нас. Ми повинні вже бути засуджені на її подяку. Кожен товариство повинно у своїх рядах шогло працювати для „Рідної Школи“. Тоді можна багато зробити. Пам'ятаймо, що „Рідна Школа“ не фундаментом будучого життя. Не оглядаймося на те, кого правий нема, а робимо своє“. Такий адекалорований виступ привабив з промовою кожного бесідишків.

МИХАЙЛО ПОСАЦЬКИЙ.

Між пальмами Сицилії.

1. Продовження Італії і її контраст.

Серед об'їзів ніжної краси, яка тебе огортає і пригортає до себе по цілій Італії, коли оглядаєш її краєвиди, її виразні обриси, її будівлі, річки та образи, серед ніжних, м'яких форм, з яких віє на тебе якась надзвичайна, хоча на землі почата, гармонія, і якоїкуде тебе ненавче музика, що каже забути про земне, тверде життя, покласти мимохіть у сентиментальність, оглядаючи руїни давньої величі. І виразяється тоді, щоби отямитися, віднайти себе самого і отверзати та пошукати вісності і твердого ґрунту під ногами, бо людина не в силі довго перебувати в світі ідеалів і абстракцій, а який переносить нас італійське мистецтво. Здається, що колишешся десь між землею і небом і хотів би ти вже раз стати на землі і відпочити.

З жадем сідаєш на корабель і пливеш даліше на південь, покидаючи за собою край класичної краси, шукаючи за краєм романтики, краєм чистої, первісної, незбигненої природи, краєм, що овіяний вже від-

давна міфологічним чаром притягає до себе майже всі європейські народи, які шукали в ньому пригорт і нового життя, починаючи від старинних греків і картагінців, а скінчивши на французів і еспанців.

Ніч плавби по темній морській глибокій заки доїдеш до нової землі. Море так і запрошує до себе своєю свіжістю, чистотою, холодом і таємничістю. Спати ніяк не можна. Чорабель ще за дні переповерхений спекоту, тепер віддає з себе весь жар. Нестерпна задуха в кабіні: чого літнішес, асе гаряче. Все, що живе, виийшло на чердак. Там лежить. Часом холодний вітерець повіє і обітре піт з чола.

Ранок. Рोजений небосхил. Далеко-далеко щось миготить. Чим ближче, тим виразніше: то гола береги, скелі, горби, гори. — все облите скляним соком. Воздух дрожить, якби був налитий якимсь етером, а такий чистий, такий сяючий, що це його сяйво летить аж у душу і почуваш себе відразу перенесений в якийсь казочний світ. Забуваєш, що ти син чорної землі, яка приковує тебе як свого невідомця і каже тобі жити по своему наказу і по своїм законам. Куди глянеш, всюди чистий етер і ясність. Почуваш себе легким, свободним, невідомцем, що крида тобі виповні. Чи це рай?

Чи це привид? Ні, це дійсний вид, то земний краєвид, це Сицилія.

Не видно зелених сіл, що в пекучий літній день запрошують змученого мандрівця під свою тінь; нема свіжої зеленої трави, ні темного листка дерева, що покріплює виснажених віддих; не журчать потоки цілющої води, щоби можна прислухатися таємному шепоту їх хвиль і насолодитися їх холодом; нема нічого, щоби нагадувало ту різноманітну тайну життя, яка у нас кривється в зелених сілах, в подуві їх вершків, в зелених квітчастих дубровах, кущах, у плюскоті веселих хвиль. Нема!

А однак який незрівняний чар! Гола скелі покриті червоною, міляною, цеглястою землею; все випечене, виснажене сонцем. Проміння сонця бється об ті кручі і відбивається від них, мерехотить, здається дзвенить і живе в повітрі; одне вертається до сонця, друге влірає об поверхню моря; ніби чути гру, гармонію цього сяйва. Етер тремтить. Море спокійне. У тім спокої, у тім безконечності, у тім цілковитій злучі сонця, бездуху, землі та води, чути лише як бється твоє серце.

Дивився і шукаєш людей. Так, живуть і тут люди. По тих скелях, геть там високо, ніби ти знамало бу-

до ще тої спеси, яка вже в долині випалює всяке життя. На самім вершкості стоять гордо доми-палатки, тільки нападки давніх лицарів можуть там мешкати, в аристократичнім відокремленні, здалека від землі, ближче сонця. Обриси будівель зливаються з краєвидом. Видно лише лінії яск, чисті, прозорі, гострі і в собі скінчені, енергічні і певні себе, без одного сумніву, неспівності, сентиментальності, якогось надумування — горді, неприступні і тою неприступністю майже холодні. Розумію, чому в італійців нема народної поезії, нема пісень, в яких нарід викидає своє серце. Тут мав не співати тужливі пісні над козачкою своєї дитини; тут нема таємного любовного шепоту, недоказаних снів про вимріяне щастя; тут нема задуми, туги; тут — сама радість і сила життя. Стає мені ясно, що тут не закони, приписи, організації установи, вищі суспільні цілі нормують життя людини, а сама його внутрішня потреба, його власна воля. Покриважений не йде він шукати справедливості до суду — яка довга та нудна це дорога! — а блискє штилет і справедливості виконана.

(Продовження буде.)

біля „Народної Торговлі“.

гити добродушности й бесстраши-
я молодя дичина й листі до брата си.

1923-7

1-1

З друком у Видавничій Співці „Діло“. Львів. Ринок ч. 10.